

KORTSLEHT

Juuli 2007

Nr 1

Esimene leht kasvab aia tagant tupp

Hää lugeja!

Sinu ees on Kortslehe esimene number.

Kortsleht ei ole tamm ega mammutipuu. See on pisike ja paljudele märkamatu, kuid omamoodi ilus taim. Ei nõua erilisi tingimusi ning kasvab leplikult majatagusel heinamaal kõrgete kõrte varjus, kui selleks vaid sobiliku paiga leiab.

Nii pole ka meie Kortsleht üle-eestiline päeva-leht ega kellegi ametlik häälekandja. Alguse sai ta tegijate tähelepanekust, et erakonnas kurdeti lehe puudumise üle, kuid kurtmine uut lehte kuskil kasvama ei pannud. Ent kui raske see lehetegu ikka olla saab?

Kui sul on häid mõtteid, ära häbene, vaid tule nendega julgesti lagedale. Kelle hääl leht ikka kanda saab, kui mitte selles kirjutajate omi? Lase hääl enda seest välja, küll kannab siis sedagi. Mida rohkem hääli, seda ilusam laul.

Toimetus

Võru linn lagedaks!

Helgesse tulevikku marsimise käigus kipuvad ikka vanad asjad uutele jalgu jääma. Nõndamoodi sündis ka Võrumaa pealinnas. Ehkki Katariina II lasi omal ajal terve linna kauni pärnaallee ümber ehitada, ei saa sajandivanused puud ometi meieaegse juhtimistarkuse vastu.

Lk 3

Pilt: Juta Tasa

Üldkogul käidud

Asi algab otsustamisest. Kui juba Saaremaale, siis ikka perega. Hiljem selgus, et üheskoos minek oligi väga hea mõte. Lastele meeldis Gillekesega tegutseda ning abikaasa Einari ramm kulus marjaks ära lipuvarda püstitamisel.

Hea, et ületasime Suure Väina juba reede ennelõunal – seetõttu jäi tulisem kirjavahetus lugemata. Plaanis oli vaadata, mida Saaremaa meile näitab, ning jõuda õhtuks Leisi. Just nii palju enne kontserdi algust, et jõuaks veel laagri üles lüüa.

Maire oli esimene teenäitaja, Gilleke teine. (Nagu muinasjutus, aga muidu noored ja ilusad). Triigi puhkealal ootasid tulijaid

juba Ivo-Hannes ning Galina Lehtsalu.

Kontsert oli vägev. Ei oskagi ütelda, kelle geniaalne idee see oli. Õhtul istusime veel lõkke ääres ja grillisime vorste. Rahulik ja mõnus.

Alvi kass ja Mareki koer. Lugesin hääli. Istutati puu. Ei tea, kuidas tal läheb?

Õhtul Triigi sadamas sõidutasid korraldajad lapsi paadiga. Veel üks öö telgis. Sedapuhku hakkas hommikul sadama. Pärast hommikusööki suundusimegi Kuivastu poole. Mandril lagunes auto, küllap ei pidanud muljete koormale vastu. Hea siiski, et puksiiri ei pidanud Saaremaale järge tellima.

Juta Luts

liri rohelised jõudsid valitsusse

lirimaal sünnib ikka huvitavaid asju. Mõni neist on tükati roheline, näiteks liri Vabariigi lipp ja nüüd ka uus valitsus.

24. mail toimunud valimistel sai Irimaa Roheline Partei 4,69% häältest. See andis rohelistele liri parlamendis Däilis kuus kohta 166st nagu varemgi.

EERiga sarnaselt alguselt jõuti aga teiste tulemusteni. Koalitsioonis Fianna Fáili ja progressiivsete demokraatidega on Bertie Aherni valitsuses ka kaks rohelist: John Gormley keskkonna- ja omavalitsuse ning Eamon Ryan loodusvarade ja sideministrina. Rohelise Partei juht Trevor Sargent on toidu ja aianduse riigiminister.

Kust tuli EER?

Erakonna esiajaloost vestab oma intervjuus Valdur Lahtvee.

Lk 2

Kas seome riigikogulaste külge niidid?

Hiljuti esitas Tanel Tammet eelnõu, mille järgi kujundatakse erakonna seisukoht riigikogu lõpphääletusel olevate seaduseelnõude suhtes erakonna sisehääletusega. See on aga tõstatanud küsimuse: kas ei satu nii ohtu riigikogu liikmete põhiseadusega tagatud sõltumatus?

Eeldatavasti jõuab eelnõu sisehääletusele suve lõpul. Otsuseprojekt on meie koduleheküljel.

Ekke Erilaid

EER sündis 19 aasta eest

Kes minevikku mäletab, elab tulevikus hästi. Erakonna algusaegadest rääkis Kortslehele juhatuse liige Valdur Lahtvee.

Mitu aastat oled juba seotud roheline poliitikaga?

Olin ERLi asutaja mais 1988. ERLi poliitiline tiib muutus 1992. aasta alguses omaette parteiks. Olen olnud selle partei tegemistes algusest lõpuni ning ka erakonna taastamise algataja ja REAGi asutaja.

Mis on Eesti ligi 20aastase ajalooga roheline poliitika olulisemad teod?

Esimene roheline partei minister maailmas tuli Eestist. Tehtud on palju. 1990 valitsusse saanult saavutati tuumaenergia moratoorium Eestis 1990–2000. Koostati säästva arengu seadus. Koostöös Maa Sõpradega loodi keskkonnaruumi kontseptsioon. Keskkonnastrateegias ja tegevuskavas rakendati säästva arengu printsiipe ning koostöös Euroopa Roheliste Parteide Assotsiatsiooniga viidi need põ-

Valdur Lahtvee Leisi üldkogul.

Pilt: Juta Tasa

himõtted ka Euroopa Liidu alusleppesse (Amsterdami leppesse); aktiivselt löödi kaasa Århusi konventsiooni koostamisel ja selle ellurakendamisel Eestis jpm.

Mida kasulikku tegi esimene roheline minister Toomas Frey?

Frey saavutas nii tuumamoratoriumi kui ka ökosüsteemipõhise looduskaitsese aluste kehtestamise üleminekuaja algul.

Miks roheline parteipoliitika vahepeal hääbus?

Ega ei hääbunudki, ei saadud vaid oma nimekirjaga valimistel osaleda. Poliitikas löödi kaasa keskkonnaorganisatsioonide kaudu: ERL, ELF, ELKS, EOÜ jne.

ERLi järjepidevuse kandjana kuulub EER Euroopa roheline parteide föderatsioonile. Millal sai EER Sinu jaoks alguse?

1988. aasta maikuu 23. päeval.

Kes oli REAGi asutamise suurim initsiaator?

Eri aktiivsuskeskused – vana erakonna tuumik (mina, Merisaar), Heausilma listi endised noorsotsid (Alandi, Trapido) ja itimehed (Tammet, Strandberg, Kivimägi) said lõpuks kokku. Nii tekkinud kriitiline mass käivitas erakonna taasloomise.

Kas oled poliitikas oldud aja jooksul pragmaatilisemaks muutunud või jäänud idealistiks?

Mina olen klassikalises määratluses *realo* ja leian, et ka tänastes oludes ja meetoditega võib ühiskonnas muutusi saavutada.

Mida pead EERi seni suurimaiks saavutusteks riigikogus ja komisjonides?

Näitamist, et on võimalik teha poliitikat, mis lähtub mitte parteibosside ja sponsorite tahtest, vaid selgest ideoloogilisest alusest.

Airi Hallik

Kus kõlab roheline hääl?

Eestis on mitu loodusteemalist ajakirja. Vanim ja tuntuim neist on kahtlemata Eesti Loodus, selle kõrval seisavad Looduse sõber, Eesti Mets ja mõned muudki. Roheline Värv ilmub nii paberlehena kui ka võrgus (greengate.ee), valimiste ajal lisandus loetletuile Grüüne (gryyne.ee). Kohalikest lehtedest on silmatorkavam ehk Roheline Häädemeeste, enamik ülejäänuid pole suutnud sama järjekindlalt ilmuda.

Paberväljaannete kõrval on meil ka terve hulk netilehti. Oma koduleht on Eesti Rohelisel Liikumisel

(roheline.ee), Eestimaa Looduse Fondil (elfond.ee), Keskkonnainvesteeringute Keskusel (kik.ee) ja kellel kõigel veel – riigiasutustest ettevõtjate liitude ja noorteorganisatsioonideni. Igal neist on oma ülesanded ja ökoloogiline nišš: kes annab inimestele nõu, kes edastab uudiseid, kes vahendab suhtlust ning kes on üldse välja surnud.

Poliitilise kallakuga roheline üllitisi on eesti keeles siiski vähe. Isegi rohelistest poliitblogidest, mida valimisvõitluse ajal võrsus nagu roosipeenral õisi pärast hobuse möödumist, on

enamjaolt jäänud vaid kustunud tähe kauge kuma. Kus on Roheline Innovatsioon, kus on Erakond, kus Paul Lettensi Blogi? Kuhu mullused lumed said? Ja ometi peaks veebipäeviku pidamine olema üks lihtsamaid avaliku infovahetuse viise, märksa kergem kui ajalehte või uudiskirja teha. Paremroheline hoiab viimse tinasõdurina lippu, rääkides küll pool aega muist eluseikadest.

Kas sellisel juhul ongi vaja eraldi põhjendust, milleks teha Kortslehte? Meie arvates ei ole.

Kortsleht
nr 1
juuli 2007

Lehe tegid

Ekke-Kristian Erilaid
Airi Hallik
Ilmar Kähr
Juta Tasa
Raul Veede

Kaastöö saada

e-kirjaga
kortsleht@gmail.com
või

Mooni 107-47,
13424 Tallinn

Uus leht tuleb

suve lõpul.

Volitused: hääd või pahad?

Erakonna listides ja foorumis käsitletakse teravalt volituste kasutamist Leisi üldkogul. Mitmel osalenul oli kaasas pakikaupa volitusi ning nendeta poleks vajalik 10% kvoorum kokku tulnud. Nüüd küsitaksegi: kas massiline volituste kasutamine üldkogu hääletustel oli ikka õige ning kas peaksime tulevikus samamoodi jätkama? Arvamusi on seinast sein.

Marek Strandberg: "Vo-

litamine, head sõbrad, on usalduse märk."

Elmer Joandi: "Kui volitamine puuduks, siis need "piisavad paarsada aktiivset liiget" peaks realselt olema olema ja nad tuleks ka tegevusse realselt kaasata."

Kuni me pole suutnud aktiveerida vaikivat enamus osalema erakonna tegevuses, volituste küsimus vaevalt päevakorralt kaob.

Teeme ise pressiteateid

Teise teemana jääb listidest ja foorumist silma erakonna pressiteadete ümber kerkinud poleemika. Vastusena Margus Tsahkna osalemist kasiino avamisel Poolas kritiseerinud pressiteatele leidis Ülo Mattheus: "Minu arust võiks meie eesmärk nüüd ja tulevikus olla eelkõige oma positiivse sõnumi edastamine ja mitte niivõrd teiste kritiseerimine."

Pressiteadete allikaiks on enamasti meie riigikogu fraktsiooni liikmed, sestap jõuavad lehtedesse just nende ideed. Ent teisedki erakonnaliikmed võiks aktiivsemad olla ning edastada oma tähtsad sõnumid erakonna pressiesindajale Sven Harjole (Sven.Harjo@riigikogu.ee). Nii leiaks roheliste parimad mõtted kajastust avalikkuses.

Elus Maa ei taha kliimat muuta

Laupäeval, 7. juulil toimus Live Earth, ülemaailmne ööpäevane kontsert kliimamuutuste vastu. 1985. aasta legendaarse Live Aidi laadis üritus toimus seekord Shanghais, Sydneys, Tokyos, Kyotos, New Yorgis, Johannesburgis, Londonis, Hamburgis, Rio de Janeiros, Washingtonis ja Antarktikas. Muusika vahel pakuti meediakanalitele hulgaliselt infot kliima soojenemise kohta. Ürituse algatas endine USA asepresident Al Gore, kes on juba pikemat aega kliimamuutuste vastaste eestkõneleja.

Samas leidsid kriitikud, et lennukitega rändavad muusikud aitavad ise kliima soojenemisele jõud- sasti kaasa ning seetõttu

Live Earthi algataja Al Gore.

Pilt: Steve Jürvetson

oli kogu üritus silmakirjalik.

Kuulsustest esinesid Live Earthil näiteks Genesis, Red Hot Chili Peppers, Metallica, Enrique Iglesias ja Madonna, samuti hulk kohalikke staare.

Roheline sõnum jõudis 120 telekanali kaudu kahe miljardi vaatajani üle kogu ilma. Al Gore'i sõnutsi: "Kui me tahame kriisi lahendada, peame kõik kaasa lööma ja tegema seda kohe."

Ekke Erilaid

Kumb on rohelisem: säästupirn või LED?

Põnevat arutelu on tekitanud hõõglambid. Peep Mardiste maikaine ettepanek foorumist: "Keelustada aastast 2009 hõõglampide import (või müük)."

Ent ka säästupirnidel näevad erakonnaliikmed halbu külgi. Nende valgusagedus on silmadele kahjulik, pealegi teeb säästupirnidest sisalduv elavhõbe utiliseerimise keerukaks.

Hoopis uudne on aga Peep Tobrelutsu ettepanek: "Lepime kokku ja minetame täna-homme vananeva säästulambi ning panustame kohe LED-tehnoloogiale!" LED ehk valgusdiodid on teistest lahendustest kallim, kuid säästlikum ning kestvam.

Igatahes otsivad rohelised sellele murele lahendust.

Katariina pärnad Võru linnaisadel pinnuks silmas

Mullu tuli Võru linnavalitsusel mõte asendada ajaloolise Katariina allee ajaloosilise Katariina allee pärnad uutega, et lihtsustada sadeveesüsteemi ning valgustuse paigaldust.

Katariina allee on kahe sõidutee ning nendevahe- lise pärnarideme tänav, mis viib Võru vanima maja juurest Tamula järveni. See on 223aastase Võru üks

esimesi rajatisi, mille ümber Katariina II käsul hakati linna rajama. Suurem jagu puudest asendati 120 aastat tagasi. Allee äärde jääb pisike ja armas Katariina kohvik ning järvepoolsesse otsa Kreuzwaldi park. Võrumaa keskkonnateenistus pole seni andnud linnale kooskõlastust allee lage- raideks.

Viimastine Võru linnavalikogu istung oli nukker näide nõukastiilis propa- gandast. Volikogu esimees salgas maha roheliste ja keskkonnateenistuse pöördumised, pidime endast ise märku andma. Samuti kutsuti 7 miljoni kroonist projekti kaitsma 4 inimest maastikukujundusbüroost, ent ei ühtki dendroloogi.

Kahjuks tekivad koda- nikeühendused linnades vaevaliselt ning nende hääl jääb nõrgaks. Ka Katariina allee asjus on seni protes- titud vaid netikommentaa- rides. Sestap koostasime võrukast erakonnakaaslane Andres Rauaga pöördumi- se linnajuhtidele. Kuu on möödunud, vastust aga pole.

Airi Hallik

Arvavad

Foorumis ja listides püsivalt laineid löönud volituste teemale palusime kommentaari mitmelt juhatuseliikmelt. Lehe trükkimineku ajaks lackus siiski vaid Jüri Ginteri kaastöö.

Kui tahate talle vastu vaielda või takka kiita, kirjutage Kortslehele. Tõde sünnib teadupärast ju eri arvamusel olijate rahumeelses keskustelus.

Oma viimase üldkoosolekuga lõi Erakond Eestimaa Rohelised uue pretseendi.

Meie eeskujul piisaks riigikogus sellestki, kui suuremate fraktsioonidest on kohal üks saadik, kellele teised on andnud volitusega oma hääle. Koalitsiooni sees annaksid teiste fraktsioonide esindajad oma volitused ühe fraktsiooni esindajale, kes võtaks vastu vajalikud otsused. Väiksemate erakondade esindajad ei peaks kohale tulema, sest nende hääled nagunii midagi ei otsustaks. Nii hoitaks kokku palju aega ning riigikogu ülejäänud liikmed saaksid tegeleda olulisemaga: juhtida firmasid, pidada loenguid, tegeleda oma perekonnaga või lihtsalt puhata. Oluliselt tõuseks riigikogu maine, sest jääksid ära vaidlused ühe fraktsiooni liikmete vahel. Väheneksid ka erakondade vahelised diskussioonid ja otsused võetaks vastu palju kiiremini.

Saab näha, kui kiiresti meie erakonna liikmed riigikogus selle edumeelse uuenduse juurutavad. Ka koolide õppenõukogud ei peaks nii enam koos käima – piisaks ju sellestki, kui otsustamiseks antakse volitus direktorile.

Volituste arvu asemel on probleemiks hoopis osalus. Toomas Trapido (vt tema artikkel 2. juuli Postimehes) ning teised erakonna ja riigikogu liikmed peaksid aru saama, et riigikogu saalis ja erakonna üldkoosolekul ei ole võimalik asju arutada. Seal toimub otsustamine. Asju arutatakse hoopis

mitmesugustes rühmatöö vormides. Siin on oluline üksteist täiendada: mida rohkem osaleb töös eri kogemuste ja huvidega inimesi, seda sügavamalt jõutakse teema läbi arutada ja seda adekvaatsem on tulemus.

Sellise arutelu tulemusena vastu võetud otsust ka täidetakse, sest täitjad osalesid arutamisel ning otsus on nende "oma". Ja kui midagi ongi viltu või puudu, püütakse vajakajämisi kompenseerida. Jääb ära õigustuste otsimine selleks, et otsust mitte täita. Selle kõige eelduseks on aga kõigi huvitatute kaasamine arutellu ja nende informeerimine olukorrast.

Volituste arvu piiramise asemel võiksime mõelda sellele, et üldkoosoleku asemel võiks meil olla kongress, nagu teistelgi suurematel erakondadel. Kongressil osalejate arv peaks olema samas suurusjärgus erakonna liikmete arvuga, kes soovivad seal osaleda. Ma usun, et osaleda soovijate arv suureneb, kui neil on seal ka sõnaõigus. Leisis võeti otsused suuresti vastu nende poolt, kes ise kohal ei olnud, kuna puudujate antud volitusi oli rohkem kui kohalolijaid.

Enne volituste arvu piiramist võiks reguleerida volituste kogumise mehhanismi. Kas me peame lubatavaks, et volitusi kogutakse mitte endale, vaid teistele erakonna liikmetele? Kas me peame lubatavaks, et sellele kulutatakse erakonna ressursse?

Jüri Ginter

31.08–2.09 toimuvad Pärnumaal Jõulumäel Erakonna Eestimaa Rohelised perepäevad

Reede, 31. august

15.00–18.30 saabumine, registreerumine ja majutamine
17.00–18.00 õhtueine
18.00–18.30 maakondade esindajate koosolek
19.00–20.00 perepäevade pidulik avamine
20.15–01.00 erakonna laulukonkurss, seejärel tants

Laupäev, 1. september

08.00–08.30 ärkamisaeg
08.30–10.00 hommikusöök
10.00–11.00 meeskondlik suusatamise mitmevõistlus
11.30–12.30 individuaalne sportmäng: kalamehe saapa viimane lend
12.30–14.00 lõunasöök
14.00–15.30 võrkpalliturniir
15.30–16.30 võistlusmäng: part üle parda
17.00–18.00 esindajate mitmevõistlus
18.00–19.30 õhtusöök
19.30–20.30 esinevad Pärnumaa taidluskollektiivid
20.30–21.00 korraldaja teatepulga üleandmine järgmisele korraldajale
21.00–02.00 tants ja tagaajamine ansambli saatel, pidulik autasustamine

Pühapäev, 2. september

09.00–09.30 ärkamisaeg
09.30–11.00 hommikusöök ja telkide kokkupanek
11.00–12.00 perepäevade pidulik lõpetamine

Osaleda soovijatel palutakse registreeruda hiljemalt 25.07.07 Aino Värbu e-posti aadressil ainovarbu@hotmail.ee või telefonil 56 604 030. Samast saab tellida ka suvepäevade särke.

Kuidas Kortslehte tellida? Kuidas Kortslehte mitte tellida?

Et kõik huvilised Kortslehe olemasolust teada saaks, püüame edastada lehe võimaluste piires kõigile erakonnaliikmetele. Kelle e-posti aadressi teame, neile saadame Kortslehe sedakaudu. Kellel e-posti olevat ei paista, neile läkitame esimese numbriga koju.

Kui sulle Kortsleht ei meeldi ja sa seda rohkem näha ei taha, anna palun sellest toimetusele teada aadressil kortsleht@gmail.com, et me teaks su soovi arvesse võtta. Lubame, et uputust ei teki: vaevalt jõuame kunagi rohkem kui ühe numbriga kuu jooksul välja lasta.

Teeme lehte ju vabast ajast ning töö kõrvalt.

Kui Kortsleht sulle meeldib, ent eelistaksid lugeda seda paberilt, mitte arvutist, kirjuta sellestki. Kindlasti jõuame postikulude asjus kokkuleppele.

Kortslehe veebileht elab aadressil
<http://kortsleht.googlepages.com>

Kortslehe postiaadress on
Mooni 107-47, Tallinn 13424